

SPRAWOZDANIE z działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Czyżach w 2013 r.

Wykonanie planu finansowego Gminnego Ośrodka Kultury w Czyżach za 2013 rok

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	Wskaźnik realizacji
1.	Stan środków na początek okresu	2 336,29	2 336,29	100 %
2.	Przychody	283 306,76	283 306,76	100 %
	w tym;			
	- dotacja z budżetu	226 792,00	226 792,00	100 %
	- dotacja z MAiC	24 000,00	24 000,00	100 %
	- refundacja środków za realizację projektów	29 531,00	29 531,00	100 %
	- dotacja z Biblioteki Narodowej	1 500,00	1 500,00	100 %
	- sponsoring	1 450,00	1 450,00	100 %
	- odsetki bankowe	33,76	33,76	
3.	Stan środków na koniec roku	14 194,73		
4.	Koszty	285 643,05	271 451,92	95,00 %
	w tym:			
	- zużycie materiałów i energii	42 600,00	42 536,89	99,85 %
	- usługi obce	46 300,00	46 231,53	99,85 %
	- wynagrodzenia	146 000,00	145 774,74	99,85 %
	-ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	16 000,00	15 913,65	99,46 %
	- pozostałe koszty rodzajowe	34 743,05	20 995,11	60,23 %

W rozbiciu:

GOK, świetlice i kluby

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	Wskaźnik realizacji
1.	Stan środków na początek okresu	953,36	953,36	
2.	Przychody	242 134,76	242 134,76	100 %
	w tym;			
	- dotacja z budżetu	187 120,00	187 120,00	100 %
	- dotacja z MAiC	24 000,00	24 000,00	100 %
	- refundacja środków za realizację projektów	29 531,00	29 531,00	100 %
	- sponsoring	1 450,00	1 450,00	100 %
	- odsetki bankowe	33,76	33,76	100 %
3.	Stan środków na koniec roku	13 480,95		
4.	Koszty	243 088,12	229 586,07	94,31 %
	w tym:			
	- zużycie materiałów i energii	38 300,00	38 583,52	99,87 %
	- usługi obce	45 300,00	45 274,66	99,95 %
	- wynagrodzenia	119 000,00	118 829,60	99,86 %
	- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	10 950,00	10 901,39	99,56 %
	- pozostałe koszty rodzajowe	29 530,12	15 996,90	54,16 %

Biblioteka

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	Wskaźnik realizacji
1.	Stan środków na początek okresu	1 382,93	1 382,93	100%
2.	Przychody	41 172,00	41 172,00	100%
	w tym;			
	- dotacja z budżetu	39 672,00	39 672,00	100 %
	- dotacja z Biblioteki Narodowej	1 500,00	1 500,00	100 %
3.	Stan środków na koniec roku		713,78	
4.	Koszty	42 554,93	41 865,85	98,37 %
	w tym:			
	- zużycie materiałów i energii	4 300,00	3 953,37	91,94 %
	- usługi obce	1 000,00	956,87	95,69 %
	- wynagrodzenia	27 000,00	26 945,14	99,80 %
	- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5 050,00	5 012,26	99,25 %
	- pozostałe koszty rodzajowe	5 204,93	4 998,21	96,03 %

Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach w 2013 r. zatrudniał 3 pracowników tj. dyrektora GOK i bibliotekarkę w Bibliotece Publicznej w Czyżach na stanowisku bibliotekarz-asystent na pełnym etacie z wykształceniem średnim bibliotekarskim oraz na ½ etatu głównego księgowego. Ponadto w ramach umowy zlecenia zatrudniał:

- Instruktora ds. muzyki (opieka nad Zespołem „Czyżowianie”),
- 8-miu gospodarzy Świetlic Wiejskich,
- 1-go gospodarza Klubu Wiejskiego

Finansowanie Gminnego Ośrodka Kultury odbywało się w większości z otrzymanej z budżetu Gminy Czyże dotacji podmiotowej oraz realizowanych projektów ze środków unijnych, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego - wspierającego działalność Zespołu Folklorystycznego „Czyżowianie” z Czyż.

Główne wydatki finansowe zostały skierowane na zabezpieczenie wykonania najważniejszych zadań statutowych Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej w Czyżach, na realizację „Gminnego Kalendarza Imprez-2012” oraz na realizację projektów:

- „Od świetlicy do świetlicy po Gminie Czyże”,
- „XX Jesienne Spotkania z Folklorem Białoruskim”,
- „IX Festyn KUPALINKA” w Leniewie

Wiele uwagi poświęcono też na utrzymanie amatorskiego ruchu artystycznego i placówek w terenie oraz związanych z tym bieżących remontów świetlic wiejskich.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach nie posiadał żadnych zobowiązań oraz należności i nie udzielał poręczeń i gwarancji bankowych.

I. REALIZACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWO - ORGANIZACYJNYCH:

W 2013 roku Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach swoją działalność prowadził w oparciu o przyjęty „Plan pracy i kalendarz imprez kulturalnych na 2013 rok”.

Wzorem lat ubiegłych Gminny Ośrodek Kultury w swojej działalności również uwzględnił oraz włączył się do przedsięwzięć organizowanych przez inne placówki kultury i organizacje pozarządowe, w tym głównie przez Lokalną Grupę Działania „Puszcza Białowieska”, Hajnowski Dom Kultury, Starostwo Powiatowe w Hajnówce, Euroregion „Puszcza Białowieska”, parafie, Stowarzyszenie i Muzeum Kultury Białoruskiej w Hajnówce, Stowarzyszenie Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach, Towarzystwo Kultury Białoruskiej, itp.

W okresie sprawozdawczym realizując założenia odpowiedzialnego myślenia o kulturze i realnej oceny otaczającej rzeczywistości - szczególnie dużo uwagi zwrócono na:

- ❖ właściwą realizację podstawowych zadań statutowych w dziedzinie organizacji działalności kulturalnej w gminie, z uwzględnieniem najistotniejszych potrzeb i zmieniających się oczekiwań środowisk lokalnych,
- ❖ podejmowanie działań służących poszukiwaniu dodatkowych źródeł finansowania działań oraz przedsięwzięć kulturalnych w gminie,

- ❖ właściwe zagospodarowanie i wykorzystanie pomieszczeń lokalowych w obiektach świetlicowych i klubowych,
- ❖ poszukiwanie i wypracowywanie nowych i atrakcyjnych form pracy kulturalnej uwzględniających w dużej mierze realia społeczne i ekonomiczne gminy,
- ❖ dostosowywanie obsługi finansowo-księgowej ośrodka w formie prowadzenia samodzielnej gospodarki finansowej na aktualnie obowiązujących zasadach ustalonych dla instytucji kultury.
- ❖ dalsze prowadzenie działań służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego pokoleń i tożsamości kulturowej społeczności lokalnych ,
- ❖ zwrócenie większej uwagi na wszelkie dostępne możliwości i formy promocji gminy i bogactwa kulturowego środowisk lokalnych ,
- ❖ kontynuowanie dotychczasowej współpracy z Zespołem Szkół w Czyżach z jednoczesnym poszukiwaniem i wypracowywaniem nowych możliwości w tym zakresie ,
- ❖ rzetelne wykorzystanie istniejących i szukanie nowych źródeł finansowania gminnej kultury oraz narzędzi realizacji wyznaczonych celów ,
- ❖ otoczenie opieką amatorskiego ruchu artystycznego we wszelkich jego formach i przejawach, w tym również wszelkie poczynania w tym zakresie w środowisku szkolnym,
- ❖ stałe unowocześnianie bazy materialnej i sprzętowej placówek kultury,
- ❖ pozyskiwanie nowości wydawniczych do bibliotek, bieżące analizowanie oczekiwań i zaspokajanie potrzeb czytelniczych ,
- ❖ utrzymanie prestiżu i pozycji placówek kultury w swoich lokalnych środowiskach,
- ❖ poszukiwanie i rozszerzanie kręgu partnerów i sojuszników gminnych i lokalnych przedsięwzięć kulturalnych,
- ❖ wzbogacenie oferty kulturalnej o treści sportowe, turystyczne, rekreacyjne, ekologiczne, agroturystyczne , itp.,
- ❖ zwrócenie większej uwagi na ożywienie środowisk lokalnych szczególnie zaniedbanych i nie posiadających większych możliwości do prowadzenia i organizowania działalności w swoich środowiskach

II. STOPIEŃ REALIZACJI OFERTY PROGRAMOWEJ:

Założenia programowe wraz z ofertą imprez kulturalnych na 2013 rok były realizowane w zasadzie prawidłowo i adekwatnie do istniejących realnych możliwości w tym zakresie. Mając na uwadze obniżenie kosztów realizacji zadań, niektóre zamierzenia przewidziane do realizacji zostały połączone z innymi zadaniami przewidzianymi do wykonania w tym okresie. Jedynie harmonogram niektórych przedsięwzięć ze względu na obiektywne przeszkody - został przesunięty lub odpowiednio zmodyfikowany. Między innymi z przyczyn niezależnych od Gminnego Ośrodka Kultury w Czyżach, realizacja XI Festynu Archeologicznego w Zbuczu została przesunięta na rok 2014.

Jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez GOK w 2013 roku było kontynuowanie działań związanych z bieżącymi remontami świetlic wiejskich oraz organizacją ich funkcjonowania, dostosowaną do potrzeb lokalnych społeczności. Wszystkie zaplanowane działania przewidziane do wykonania w 2013 roku, zostały w pełni zrealizowane.

Szczególną uwagę poświęcono na pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych oraz opracowywanie projektów, w ramach których Gmina Czyże i Gminny Ośrodek Kultury mogli prowadzić działalność ukierunkowaną na promocję dziedzictwa kulturowego i archeologicznego oraz jego zachowanych obiektów na terenie gminy. W sumie pozyskano dodatkowe środki finansowe w wysokości: **58 481,00 zł** - z następujących źródeł:

- dotacja z Biblioteki Narodowej - 1 500,00 zł
- dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego - pokrycie kosztów zakupów strojów zespołowi „Czyżowianie”- 2.000 ,00 zł,
- dotacja z MAiC - 24 000, 00 zł,
- refundacja środków za realizację projektów - 29 531, 00 zł,
LGD Puszcza Białowieska
- sponsoring - 1 450, 00 zł,

2013 roku realizowano następujące projekty:

- „Od świetlicy do świetlicy po Gminie Czyże” - w ramach „Małych Projektów” wdrażanych przez Lokalną Grupę Działania „Puszcza Białowieska”.

W ramach tego projektu:

1. zakupiono sprzęt turystyczny:
 - 10 rowerów wraz z osprzętem,
 - 10 par kijków nordic walking,Koszt zakupu 15 629,90 brutto.
 2. uruchomiono pierwszą w Gminie Czyże wypożyczalnię sprzętu turystycznego.
- Zostały zgłoszone oferty do Urzędu Marszałkowskiego na wsparcie działalności Zespołu Folklorystycznego „Czyżowianie”,
 - w ramach programu „Działaj Lokalnie VI” do Stowarzyszenia Euroregionu Puszcza Białowieska,
 - pozyskano nowości książkowe w ramach złożonego do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wniosku o dotację - Programu Operacyjnego „Promocja czytelnictwa”,
 - „XX Jesienne Spotkania z Folklorem Białoruskim” i „IX Festyn KUPALINKA”, - do grona współorganizatorów dołączyło Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Były również kontynuowane działania zmierzające do ożywienia szlaków turystycznych i uzbrojenia szlaków w tak zwaną „małą infrastrukturę” typu: przystanki i stojaki rowerowe, wiaty, tablice informacyjne, kosze, itp. Chodziło tutaj głównie o przebiegające przez teren naszej gminy szlaki turystyczne:

- „Transgraniczny Szlak Rowerowy” wraz ze szlakami łącznikowymi oraz
- „Podlaski Szlak Kulturowy - Drewno i sacrum”.

Następnym ważnym działaniem była ochrona dziedzictwa kulturowego pokoleń, kultywowania własnych tradycji, folkloru oraz miejscowych obrzędów i zwyczajów jeszcze niejednokrotnie do tej pory pielęgnowanych i praktykowanych w naszych środowiskach lokalnych. Były to również zadania i działania służące promocji naszej gminy w innych środowiskach. Zakres działań na tej płaszczyźnie jest bardzo szeroki, a z tą sferą działalności wiąże się również wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego. Wzorem lat ubiegłych staraliśmy się aby nie ograniczało się to jedynie do zapewnienia udziału naszych zespołów w różnego rodzaju przeglądach, spotkaniach i konkursach. Oprócz tego nasze działania służyły, wspieraniu amatorskiego ruchu artystycznego we wszystkich jego formach i przejawach oraz poszerzeniu kręgu uczestników i sympatyków tego rodzaju działań i statych form pracy kulturalno-wychowawczej.

Warto wspomnieć, że merytoryczna strona pomocy ośrodka kultury skierowana ku amatorskiemu ruchowi artystycznemu dotyczyła głównie opieki instruktorsko-akompaniatorskiej oraz właściwego doboru repertuaru i jego opracowaniu. Pomocą w tym zakresie służył instruktor ds. muzyki, zatrudniony w Gminnym Ośrodku Kultury na mocy

zezwolenia na pracę cudzoziemca wydanego przez Podlaski Urząd Pracy.

Właściwa dystrybucja i rozpropagowywanie pomocy metodycznych oraz regulaminów konkursów wszystkim zainteresowanym, przeprowadzanie wewnętrznej weryfikacji i eliminacji gminnych konkursów, opracowywanie i wysyłanie kart kwalifikacyjnych, kart zgłoszeń, zabezpieczanie transportu, itp. - to strona techniczna tej pomocy.

Nasze zespoły z dużym powodzeniem uczestniczyły w imprezach organizowanych poza Gminą Czyże, między innymi:

- ✓ W Hajnowskim Spotkaniu z Kolędą Prawosławną w styczniu 2013 uczestniczył zespół Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- ✓ 20 stycznia 2013 r. w Białymstoku zespół Czyżowianie z Czyż oraz zespół Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów uczestniczyli w XIV Prezentacjach Zespołów Kolędniczych "Gwiazda i Kolęda",
- ✓ 17 lutego 2013 w Hajnowskim Domu Kultury odbyły się eliminacje rejonowe XX Ogólnopolskiego Festiwalu "Piosenka Białoruska 2013", w którym udział wzięły również zespoły ARA z terenu Gminy Czyże. Zespoły zajęły następujące miejsca:
 - I miejsce solo Katarzyna Tychoniuk "Zbuczanki",
 - II miejsce Zespół "Czyżowianie" i grupa męska "Czyżowianie",
 - III miejsce solo Olga Ochrymiuk, zespół "Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów z Czyż" oraz zespół "Zbuczanki",
 - Wyróżnienie - grupa żeńska "Czyżowianie"

Wszystkie zespoły zakwalifikowały się do eliminacji centralnych w Białymstoku, które odbyły się 24 lutego 2013 r. Zespół "Czyżowianie" z Czyż otrzymał wyróżnienie jako zespół oraz wyróżnienie dla kwartetu męskiego,

- ✓ 16 maja 2013 r. zespół "Czyżowianie" z Czyż uczestniczył w Ogólnopolskim Festiwalu "Śpiewaj z Prymakami", w którym to zajął I miejsce.
- ✓ W dniu 19 maja 2013 r. zespoły z terenu Gminy Czyże uczestniczyły w "Konkursie Piosenki Ukraińskiej 2013". W konkursie tym nasze zespoły zajęły następujące miejsca:

I miejsce - Katarzyna Tichoniuk - "Zbuczanki"

III miejsce - Irena i Tomasz Wilamowscy - "Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów"

III miejsce - "Czyżowianie"

- ✓ 12 maja 2013 r. Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów z Czyż wziął udział w VII Festiwalu Korowaja Mielnickiego, który odbył się w Radziwiłłowce,
- ✓ 15 czerwca 2013r. zespół "Czyżowianie" uczestniczył w spotkaniu przedstawicieli ochrony środowiska z krajów Unii Europejskiej. Spotkanie miało miejsce w uroczysku Topiło,
- ✓ 23 czerwca 2013 r. zespół Czyżowianie uczestniczył w "Święcie Kultury Białoruskiej" w Białymstoku. Organizatorem było Białoruskie Towarzystwo Społeczno- Kulturalne,
- ✓ W dniu 6 lipca 2013 roku zespół Czyżowianie uczestniczył w dorocznej imprezie plenerowej Kupalle w Białowieży. Organizatorem był Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa Społeczno - Kulturalnego w Polsce oraz Białowieski Ośrodek Kultury w Białowieży,
- ✓ W dniu 27 lipca 2013 zespół „Czyżowianie” uczestniczył w Białoruskim Festiwalu Folkowym „Siabrouskaja Biasieda 2013” w Gródku,
- ✓ 1 września 2013 r. Gmina Czyże wzięła udział w "Spotkaniach Orłańskich" w Orli. Namiot promocyjny Gminy Czyże cieszył się ogromnym zainteresowaniem osób przybyłych na festyn. Potrawy serwowane w naszym namiocie promocyjnym w całości przygotowali członkowie zespołu Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czyżach. Zespół Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów zaprezentował również swoje zdolności wokalne na scenie,
- ✓ W dniu 15 września 2013 r. Koło Emerytów Rencistów i Inwalidów w Czyżach uczestniczyło w przeglądzie zespołów folklorystycznych w ramach festynu etnograficznego "Podlaskie Ziółami Pachnące" w Białostockim Muzeum Wsi w Osowiczach,
- ✓ W dniu 28 września 2013 roku w miejscowości Lipiny w gminie Hajnówka odbył się festyn na cześć ziemniaka "BulbaFest". W festynie uczestniczył Zespół działający przy Kole Emerytów i Rencistów z Gminy Czyże,
- ✓ W dniu 11 października 2013 r. Zespół Koła Związku Emerytów i Rencistów w Czyżach uczestniczył w "Balu Seniora" w Dubiczach Cerkiewnych na zaproszenie Koła PZERiI w Narwi,
- ✓ Zespół "Czyżowianie" wystąpił na Topiło w dniu 18 października 2013 r. na zaproszenie Nadleśnictwa Hajnówka,
- ✓ Zespół Koła Związku Emerytów i Rencistów w Czyżach w dniu 26 października 2013 r. uczestniczył w Jesiennych Spotkaniach z Folklorem w Dubinach.

Udział naszych zespołów w tego rodzaju znaczących przedsięwzięciach i imprezach kulturalnych służył przede wszystkim promocji naszej gminy. Natomiast wszelkiego rodzaju przeglądy i konkursy - to również jeden z głównych wyznaczników pozycji i miejsca, jakie nasze zespoły i społeczny ruch kulturalny zajmuje na tle amatorskiego ruchu artystycznego Białostoczczyzny oraz województwa podlaskiego. Obok słabych stron (brak zespołów instrumentalno-wokalnych i młodzieżowych) nasz amatorski ruch artystyczny szczególnie mocną pozycję zagwarantował sobie w zakresie ogólnych zdolności do odtwarzania i propagowania miejscowych tradycji, obrzędów, pieśni i zwyczajów. Już od wielu lat wszystkie zespoły lub grupy wykonawcze kwalifikują się na przeglądy centralne piosenki białoruskiej, mamy swoich reprezentantów na Festiwalach Piosenki Białoruskiej, na Spotkaniach Zespołów Kolędniczych oraz przeglądach piosenki dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, itp.

Również o pozycji gminnego ruchu artystycznego i o tym, że nasze zespoły liczą się na mapie kulturalnej - świadczą liczne zaproszenia na różnorodne spotkania, imprezy lub festyny. Udział na wielu z nich przekraczał niestety nasze możliwości finansowe. I tak (wzorem lat ubiegłych) ze względów czysto ekonomicznych musieliśmy w pierwszej kolejności zrezygnować z zaproszeń na festyny, zwłaszcza z wyjazdów do bardziej odległych miejscowości. W tym miejscu chcielibyśmy bardzo serdecznie podziękować Urzędowi Gminy i Wójtowi Gminy za pomoc w zabezpieczeniu transportu na najważniejsze imprezy. Bez tego rodzaju pomocy obecność naszych zespołów na wielu imprezach stała by pod znakiem zapytania.

Oferta programowa Gminnego Ośrodka Kultury zakładała również organizację imprez własnych na terenie naszej gminy. Były one podstawą działań służących aktywizacji życia społeczno - kulturalnego w szerokim tego słowa znaczeniu oraz integracji społeczności lokalnej.

W 2013 roku na terenie gminy zorganizowano między innymi:

- W trakcie ferii zimowych w Bibliotece Publicznej w Czyżach (21.01.2013 r. - 03.02.2013 r.) była prowadzona akcja „Zima w Bibliotece’ 2013”. Były to tygodniowe zajęcia adresowane do dzieci i młodzieży szkolnej.

- Konkurs Recytatorski dla Przedszkolaków „0 Złotą Różdżkę Dobrej Wróżki”,

- W dniu 13 stycznia 2013 r. po raz trzeci gościliśmy w Gminie Czyże objazdowe Kino Orange,

- 15 lutego 2013 r. w Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyło się spotkanie Noworoczne z przedsiębiorcami, którzy wspierają Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach już od wielu lat,

- 17.01.2013 r. - Dzień Babci i Dzień Dziadka - (Świetlica Gminna w Czyżach),

- Luty 2013 r. - Konkurs Recytatorski „Ojczyście słowo” - eliminacje gminne / Zespół Szkół w Czyżach,

- Marzec 2013 r. - Spotkanie Zapustowe - „MASLENICA”, czyli dawne zwyczaje i obrzędy naszych przodków,

- Marzec 2013 r. - Turniej Wiedzy Pożarniczej - eliminacje gminne Kwiecień 2013 r. - Inauguracja projektu „Od świetlicy do świetlicy po Gminie Czyże”.

- 14 marca 2013 r. w Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyło się spotkanie integracyjne Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Podczas spotkania Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Czyżach Jerzy Jakimiuk wręczył dla zespołu wokalnego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów podziękowania za popularyzację folkloru Ziemi Hajnowskiej. Następnie zespół dał popis swoich umiejętności.

- 29 czerwca 2013 r. w Leniewie odbył się „IX Festyn Kupalinka”. W festynie udział wzięli: „Czyżowianie”, „Zbuczanki”, „Zespół Koła Emerytów i Rencistów w Czyżach”, „Gaj” i „Kalinka” z Białegostoku, „Metro”, i „Skazka” z Hajnowki, „Art.Pronar” i „Narwa” z Narwi, „Żawaranki” z Mochnatego oraz zespół „Ciernica” z Białorusi. Ponadto obejrzeć było można tradycyjny obrzęd Kupalski, pokaz sztucznych ogni oraz wziąć udział w różnych grach, zabawach i konkursach.

- W ramach X Podlasko- Poleskiego Festiwalu Kultury Tradycyjnej „ TAM PO MAJOWUJ ROSI”, w dniu 13.06.2013 r. ulicą wsi Klejniky przeszedł barwny i śpiewny korowód. Następnie przy świetlicy wiejskiej odbył się koncert zespołów „Żurauka” i „Żauruczki” ze Sporowa.

- 6 czerwca 2013 r. Tomasz Karolak (aktor) gościł w Gminie Czyże, a konkretnie spotkał się z zespołami „Niezbudki” i ZERil. Celem spotkania było nagranie programu o tradycyjnych potrawach regionalnych Podlasia.

- 9 czerwca 2013 r. wieś Zbucz odwiedził zespół „Zemerwa” z tradycyjnymi pieśniami, tańcami i obrzędami wiosennymi w ramach X Międzynarodowego Festiwalu Podlasko - Poleskiego „Tam Po Majowuj Rosi”.

- 16 czerwca 2013 r. w kwaterze agroturystycznej „Podreczany” w Podręczanach odbył się festyn „I Tam Żywuć Ludzi”. Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnowce już po raz piąty gościł w Gminie Czyże z cyklem spotkań pod hasłem „I Tam Żywuć Ludzi”. Tegoroczne spotkanie odbyło się w malowniczym miejscu w Podręczanach u wspaniałych ludzi jakimi są Państwo Helena i Jerzy Onopiuk, którzy udostępnił teren w celu zorganizowania festynu. Gościliśmy tam takie wspaniałe zespoły jak: Zespół Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Gminy Czyże, Czyżowianie (Czyże), Zbuczanki (Zbucz), Hay (Białystok), Dekada Band (Białystok), Art. Pronar (Narew), Metro (Hajnowka).

- W dniu 26 czerwca 2013 r. w Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyły się warsztaty ph. „Obrzęd Kupalski”, w ramach projektu „Kupalinka” sponsorowanego przez Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach przy wsparciu Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Prezentacje spuścizny kulturowej Regionu Puszczy Białowieskiej. Podczas warsztatów dzieci wykonywały wianki oraz duże wieńce, które były później puszczane na rzece Łoknica w czasie IX Festynu KUPALINKA w Leniewie w dniu 29 czerwca 2013 r.

- 11 lipca br. w lokalu Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyło się posiedzenie komisji oceniającej studenckie projekty konkursowe na koncepcję zagospodarowania budynku po byłej szkole podstawowej w Klejnikach na potrzeby Centrum Kultury Białoruskiej. Autorami prac byli studenci Zakładu Architektury Kultur Lokalnych Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej (rok akad. 2011/ 2012, semestr VI). Prace te są kontynuacją rozpoczętej w 2010 r. współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Gminą Czyże oraz Zakładem Architektury Kultur Lokalnych WAPB. Zaowocowało to już opracowaniem wielowariantowych projektów studium programowo-przestrzennego wsi Klejnik I i Klejnik II, jako rozwinięcia projektu Domu Kultury Białoruskiej w Klejnikach, wykonanego w ramach prac studenckich w 2012 r. oraz praktyki wakacyjnej w 2010 r. Nagrodzone prace posłużą między innymi do opracowania dokumentacji technicznej pod przyszłą inwestycję.

- 19 września 2013 w Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyło się uroczyste wręczenie medali nadanych przez Prezydenta RP za „Długoletnie Pożycie Małżeńskie”.

- 13 października podczas Targów Ogrodniczych w Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szepietowie ogłoszono wyniki Konkursu Fotograficznego „Krajobraz kulturowy wsi województwa podlaskiego”. Zwycięzcą konkursu został młody mieszkaniec miejscowości Kojty, Gmina Czyże - Rafał Ostaszewski za fotografię pt. „Na ławeczce”.

- 27 października br. w Muzeum Rolnictwa im. Ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu odbyło się podsumowanie 9-tej edycji Konkursu na Najlepiej Zachowany Zabytek Wiejskiego Budownictwa Drewnianego w Województwie Podlaskim za 2013 r. oraz wręczenie nagród, dyplomów, katalogów prezentujących obiekty biorące udział w Konkursie i tabliczek do umocowania na domach laureatów. Konkurs został zorganizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego i Muzeum Rolnictwa im. Ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu.

Na tegoroczny konkurs wpłynęło 39 zgłoszeń, w tym największą grupę (32) stanowiły budynki mieszkalne. Najwięcej, bo aż 14 obiektów, zostało zgłoszonych z powiatu hajnowskiego, w tym 4 obiekty z Gminy Czyże. Wśród wyróżnionych i laureatów znaleźli się również przedstawiciele Gminy Czyże, i tak:

- II miejsce - budynek mieszkalny, Czyże 94 (wł. Olga i Mikołaj Nikołajuk),
- III miejsce - budynek mieszkalny, Czyże 99 (wł. Sergiusz Siemiacki),
- wyróżnienie - budynek mieszkalny, Leniewo 16 (wł. Helena Naumiuk)

- W dniu 18 października 2013 r. w Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyło się spotkanie integracyjne z okazji "Dnia Seniora". W spotkaniu uczestniczyli członkowie Koła z Czyż, Hajnówki, Białowieży i Narwi.

- 10 listopada 2013 r. w Świetlicy Wiejskiej w Czyżach odbyły się Jubileuszowe „XX Jesienne Spotkania z Folklorem Białoruskim”. Gościliśmy w tym dniu wiele znakomitych zespołów min: „Antrakt” z Bielska Podlaskiego z obrzędem dożynkowym „Zażyński” i „Malinki” z Malinnik z obrzędem „Kiszenie kapusty” a ponadto „Art. Pronar” i „Narwa” z Narwi, „Kalinka” z Załuk oraz „Metro” z Hajnówki. Nie zabrakło również Zespołów Amatorskiego Ruchu Artystycznego z Gminy Czyże: „Czyżowianie” z Czyż, „Zbuczanki” ze Zbucza oraz „Koło Emerytów Rencistów i Inwalidów”.

- 19 grudnia 2013 r. w Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy Czyże odbyło się wręczenie nagród studentom Zakładu Architektury Kultur Lokalnych Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej. Nagrody zostały wręczone studentom za projekty na zagospodarowanie budynku po byłej szkole podstawowej w Klejnikach na potrzeby Centrum Kultury Białoruskiej.

- 24 listopada 2013 r. w świetlicy wiejskiej w Kuraszewie uroczysto otwarto wystawę wybranych fotografii oraz dokumentów pisanych z zasobu archiwum i prywatnych zbiorów Jerzego Plewy, który dzięki swojej pasji odkurzył stare albumy, kufry i strychy. Wynik poszukiwań jest imponujący - to zgromadzenie około 600 sztuk starych fotografii, zwłaszcza że znaczną część tych fotografii wykonano jeszcze przed 1939 r.

- 17 listopada 2013 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Czyżach (Świetlica Wiejska) odbyło się przedstawienie PO-SVOJOMU pt. "Ja j u poli verboju rosta" w wykonaniu Joanny Stelmaszuk-Troc (Teatr Czrevo). Sztuka ta powstała z inspiracji tradycyjną kulturą Białorusinów Podlasia, a za jego kanwę posłużył tekst ukraińskiej pisarki Oksany Zabuzko „Bajka o kalinowej fujarce”.

Na zaproszenie europośta Jarostawa Kalinowskiego białoruskie zespoły ludowe z Podlasia na co dzień działające w miejscowościach powiatu hajnowskiego - „Czyżowianie” z Czyż, „Skowronki” z Mochnatego i „Narewczanki” z Narewki w dniach 17 - 21 marca 2013 r. przebywały w Brukseli. Zwiedzili nie tylko stolicę Belgii i Europarlament, ale też zaprezentowali tam swoją kulturę. Dla wielu członków zespołów była to pierwsza tak daleka podróż zagraniczna. Białoruskie barwne stroje ludowe i śpiewane piosenki wywołały bardzo duże zainteresowanie na korytarzach parlamentu europejskiego.

Kontynuowano również wykopaliska na grodzisku w Zbuczu. To już 4 sezon badań na tym najstarszym w tej części Podlasia grodzisku. W latach 2004, 2007 i 2010 rozpoznano fragmenty wału obronnego oraz bramy wjazdowej prowadzącej na teren wczesnośredniowiecznego grodu. Wiadomo już, że znaleziona tam drewniana konstrukcja wału powstała około roku 870 roku, zaś na teren majdanu wjeżdżało się przez bramę o szerokości 3 m, wyłożoną drobnym kamiennym brukiem. W trakcie tegorocznych badań rozpoznana zostanie środkowa część grodziska, a także teren przez oraz za bramą. Planowane jest również wyjaśnienie, czy znajdujące na terenie majdanu drobne spalone kości ludzkie, świadczą o nieznanym dotychczas z innych stanowisk wczesnośredniowiecznym obrządku pogrzebowym. Badania finansowane były ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz funduszy Urzędu Gminy Czyże.

Swoją działalność kontynuował również szkolny Harcerski Zespół Wokalny pod kierownictwem ks. Marka Jakimiuka, trochę w ograniczonej formie, kontynuowały zespoły szkolne nie tylko w doraźnych ale i stałych formach. Ponadto w szkole w Czyżach istnieją jeszcze inne zespoły tworzone z myślą o uczestnictwie w konkretnych przedsięwzięciach (przeglądy zespołów kołędniczych, imprezy okolicznościowe, itp.).

Młodzież starsza była organizatorem niewielu zabaw tanecznych, głównie odpustowych, jednak ich ilość ciągle maleje w związku z zaostrzeniem przepisów dotyczących organizacji imprez masowych oraz stale malejącą liczbą młodzieży. W 2013 roku GOK w Czyżach zarejestrował tylko 3 zawiadomienia o zabawach publicznych.

III. DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W CZYŻACH I PUNKTU BIBLIOTECZNEGO W KLEJNIKACH:

W 2013 roku Biblioteka Publiczna w Czyżach prowadziła działalność statutową łącznie z Punktem Bibliotecznym w Klejnikach i „Kawiarenką Internetową” IKONKA.

Wśród książek, które cieszą się największym zainteresowaniem są pozycje o tematyce popularnonaukowej, z dziedziny informatyki, geografii, ekologii, a także literatury pięknej dla dzieci i młodzieży oraz lektury.

Zaobserwowanym nowym trendem jest zapotrzebowanie na wszelkie materiały o tematyce regionalnej, a także dużą popularnością cieszą się książki polskich pisarzy współczesnych (m.in. Szczepkowska, Grochola, itp.) Biblioteka Publiczna w Czyżach nie została jeszcze w pełni skomputeryzowana, nie mniej jednak integralną częścią działalności Biblioteki było funkcjonowanie Kawiarenki Internetowej. W bibliotece mieści się kawiarenka internetowa, dzięki temu biblioteka postrzegana jest jako instytucja, pełniąca funkcję informacyjną. Znajduje się w niej: 4 komputery, w tym 3 z dostępem dla czytelników. Dzięki temu umożliwia korzystanie z zewnętrznych baz danych. Jednym z najważniejszych problemów z jakimi boryka się biblioteka jest brak dostatecznej ilości środków finansowych na zakup większej ilości książek, niezbędnych materiałów do właściwego ich zabezpieczenia oraz prenumeraty czasopism.

Obsługa czytelnicza specjalnych grup użytkowników bibliotek.

Budynek jest dostosowany architektonicznie od zewnątrz (podjazd) dla osób niepełnosprawnych. Posiadamy w bibliotece kilka woluminów z dużą czcionką. Jeżeli zajdzie taka potrzeba książki dla tych osób dostarczane są do domu. Staramy się przynajmniej raz w roku zorganizować imprezy lub wyjazd integracyjny dzieci i młodzieży wraz z osobami niepełnosprawnymi. W związku z tym współpracujemy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

E- usługi bibliotek

W Bibliotece mieści się kawiarenka internetowa, dzięki temu biblioteka postrzegana jest jako instytucja , pełniąca funkcję informacyjną .Znajduje się w niej 4 komputery ,w tym 3 z dostępem dla czytelników. Dzięki temu umożliwia korzystanie z zewnętrznych baz danych. Wykorzystywanie internetu jest bardzo popularne wśród dzieci i młodzieży jak również korzystają z niego osoby starsze emeryci tzn. grupa wiekowa 45-60 lat i powyżej. Tematyka jest bardzo różnorodna i uzależniona od zainteresowania odbiorcy. Dużym zainteresowaniem wśród osób starszych cieszy się dziedzina medycyny oraz zagadnienia o regionie i o prawostawiu. Zaobserwowano również , zdalny dostęp do zbiorów spoza biblioteki(studenci).

Biblioteka Publiczna w Czyżach wraz z Ośrodkiem Kultury brała udział w grantach i konkursach dofinansowanych z UE.

W ramach cyklicznych imprez organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w bibliotece były organizowane warsztaty ,podczas których przybliżono dzieciom i młodzieży wiedzę o spuściźnie kulturowej regionu Puszczy Białowieskiej ze szczególnym zwróceniem uwagi na tradycje i obrzędowość naszej gminy. W Bibliotece Publicznej w Czyżach w ramach projektu odbyły się warsztaty dotyczące „Kupalinki”- wykonane zostały wianki , które były puszczone na rzekę Łoknica podczas festynu „Kupalnika”. Biblioteka Publiczna współpracuje z Zespołem Szkół w Czyżach dzięki czemu dzieci i młodzież uczestniczy w dyskusjach i pogadankach na temat książek. Organizowane są spotkania autorskie z pisarzem lub poetą.

Biblioteka zorganizowała Dzień Babci i Dziadka podczas tej imprezy dzieci przygotowały dla swych dziadków piękne wiersze w podziękowaniu za ich trud włożony w opiekę nad nimi. Podczas ferii zimowych w bibliotece zorganizowane były zajęcia plastyczne, taneczne itp. Biblioteka organizowała też konkursy recytatorskie.

W chwili, kiedy czytelnictwo jest problemem ogólnospołecznym należy w uczniach od najmłodszych lat zaszczepiać potrzebę czytania. Należy uczyć ich kontaktu z książką ,która ciągle dostarcza ważnych informacji, rozbudza wyobraźnię, pozwala poznać świat. Tak więc istotne jest docieranie do czytelnika poprzez proponowanie czytania, dobieranie książek, urozmaicanie zbiorów biblioteki. Dzięki tym działaniom jest realna szansa na pozyskanie nowych czytelników.

Zakup nowości książkowych, stan czytelnictwa:

W roku 2013 zakupiono 105 książek, w tym z dotacji 67 wol. ogółem na kwotę 2506,00 zł.(1006,00 to środki własne).

W roku 2013 zarejestrowano 130 czytelników , w tym; uczniowie - 46, studenci - 6, pracownicy umysłowi - 37, robotnicy - 7, rolnicy - 14, pozostali - 20.

W ciągu roku w bibliotece było 1323 odwiedzin, a wypożyczeń księgozbioru w ciągu roku - 1922.

Prenumerata czasopism:

W roku 7 tytułów - cieszyło się dużym zainteresowaniem czytelników, ponieważ czytelnicy mogą korzystać z niej na miejscu jak i wypożyczać na zewnątrz.

Kawiarenka internetowa:

Do Biblioteki Publicznej w Czyżach zakupiono dwie nowe jednostki komputerowe z oprogramowaniem Windows 8. Koszt zakupu to 2 300 zł.

Wykorzystywanie internetu jest bardzo popularne wśród dzieci i młodzieży jak również korzystają z niego osoby starsze, tzn. grupa wiekowa 45-60 lat i powyżej. Tematyka, którą są zainteresowani korzystający z „kawiarenki internetowej” jest bardzo różnorodna i uzależniona od zainteresowania odbiorcy. Dużym zainteresowaniem natomiast wśród osób starszych cieszy się dziedzina medycyny oraz zagadnienia o regionie i o religii prawosławnej.

W ramach cyklicznych imprez organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w bibliotece były organizowane warsztaty, podczas których przybliżono dzieciom i młodzieży wiedzę o spuściznie kulturowej regionu Puszczy Białowieskiej ze szczególnym zwróceniem uwagi na tradycje i obrzędowość naszej gminy. Na przeprowadzenie warsztatów oraz na zakup potrzebnych artykułów na warsztaty pozyskano fundusze w ramach Projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Biblioteka Publiczna współpracowała z Zespołem Szkół w Czyżach dzięki czemu dzieci i młodzież uczestniczyła w licznych dyskusjach i pogadankach na temat książek. Biblioteka organizowała też spotkania czytelnicze w ramach kampanii społecznej pod hasłem „Czytam, więc wiem”. W ramach promocji czytelnictwa zapraszani byli dorośli i dzieci na wspólne czytanie książek i czasopism.

W chwili, kiedy czytelnictwo jest problemem ogólnospołecznym należy w uczniach od najmłodszych lat zaszczepiać potrzebę czytania. Należy uczyć ich kontaktu z książką, która ciągle dostarcza ważnych informacji, rozbudza wyobraźnię, pozwala poznawać świat. Tak więc istotne jest docieranie do czytelnika poprzez proponowanie czytania, dobieranie książek, urozmaicanie zbiorów biblioteki. Dzięki tym działaniom jest realna szansa na pozyskanie nowych czytelników.

W dniach 28 styczeń - 1 luty 2013 r. - zorganizowano ferie zimowe z zajęciami z aerobiku, które poprowadziła Pani Elżbieta Tychoniuk, następnie dzieci wzięły udział w grach i zabawach ruchowych przygotowanych specjalnie dla nich. Były również zajęcia plastyczne, a na zakończenie wystąpiła grupa teatralna działająca przy Muzeum i Ośrodku Kultury Białoruskiej w Hajnówce pod kierunkiem zawodowej aktorki Pani Joanny Stelmaszuk - Troc. Spektakl pod tytułem „Śpiąca królewna” przedstawiony był w języku miejscowym.

09.04.2013 roku odbyły się gminne eliminacje XVI Mątego Konkursu Recytatorskiego pt. „Baje, Bajki, Bajeczki...” zorganizowanego przez Bibliotekę Publiczną w Czyżach. W konkursie udział wzięło 24 uczestników z Zespołu Szkół w Czyżach.

16.04.2013 r. w ramach kampanii społecznej CZYTAM, WIĘC WIEM odbyło się spotkanie autorskie z poetką Joanną Myślińską.

16.05.2013 r odbył się konkurs recytatorski dla przedszkolaków pt. „O złotą różdżkę Dobrej Wróżki”. W konkursie udział wzięło dziewięcioro dzieci z oddziału przedszkolnego przy Zespole Szkół w Czyżach. Laureatami zostali: **Maksimiuk Aleksandra**- I miejsce, **Bilkiewicz Borys** - II miejsce, **Sejnota Karolina** - III miejsce, **Bańkowski Damian i Szpilko Marta** - wyróżnienie. Eliminacje gminne zorganizowała Biblioteka Publiczna w Czyżach. Do konkursu dzieci przygotowała Pani Barbara Jurczuk. 6 września 2013 roku w Świątlicy wiejskiej w Czyżach odbyło się publiczne czytanie utworów Aleksandra Fredry w ramach akcji „Narodowe Czytanie”, która została zainicjowana w 2012 roku przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz promocję polskiej kultury. W akcji udział wzięli dzieci z klas I - VI z Zespołu Szkół w Czyżach.

5 grudnia 2013 r. uczniowie z Zespołu Szkół w Czyżach obejrżeli wystawę "Kuraszewo na starej fotografii", która jest dorobkiem kolekcjonerskim urodzonego w Kuraszewie Pana Jerzego Plewy.

IV. PROMOCJA GMINY I GROMADZENIE BANKU INFOWACJI:

Posiadanie jak najpełniejszego banku informacji o gminie w czasach nam obecnych nabiera coraz większego znaczenia. W tym celu GOK prowadził działalność dokumentacyjną bieżącej działalności i zjawisk kulturowych w formie informacji o przebiegu imprez, serwisu fotograficznego. rejestracji na kamerze video. W 2013 r. systematycznie były gromadzone i aktualizowane informacje o stanie amatorskiego ruchu artystycznego, o zasobach kulturowych, miejscach kultu, ginących formach twórczości i rękodzielnictwa, zabytkach kultury materialnej, folkloru oraz ciekawych zjawiskach kulturowych. Kolejną sferą działalności

GOK była promocja gminy. Sukcesywnie trwały prace nad realizacją materiałów promocyjnych i reklamowych dotyczących naszej gminy. W tym celu zasadne było wykorzystanie wszelkich dostępnych form promocji:

- poprzez zespoły amatorskiego ruchu artystycznego,
- na stronie internetowej gminy,
- artykuły prasowe zamieszczane w gazetach lokalnych,
- promocję gminy w folderach wydawanych przez organizacje pozarządowe, promocję herbu gminy w wydawanych okolicznościowych broszurach, opracowaniach, plakatach

W 2013 r. została wydana publikacja pn. „Rowerem i pieszo po Gminie Czyże”.

Zostały rozpoczęte prace związane z gromadzeniem materiałów informacyjnych, źródłowych, archiwalnych i zdjęciowych do wydania albumu o miejscowości Kuraszewo.

Ponadto Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach pomagał w opracowaniu dokumentów związanych z pozyskaniem unijnych środków finansowych na remont zabytkowych obiektów sakralnych, to jest:

1. „Plan Odnowy Miejscowości Kuraszewo na lata 2013-2020”,
2. „Plan Odnowy Miejscowości Kuraszewo na lata 2013-2020”,